

ชื่อวิทยานิพนธ์ รูปแบบและแนวทางในการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001:1996)
 ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

ผู้เขียน นางสาวปัญญรัตน์ มณีพรหม

สาขาวิชา การจัดการสิ่งแวดล้อม

ปีการศึกษา 2545

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สอบถามความคิดเห็นของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เกี่ยวกับการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัย 2) ศึกษาสภาพของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โครงสร้างองค์กร และหน่วยงานต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม 3) หารูปแบบและแนวทางในการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมให้กับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย นักศึกษาจำนวน 99 คน บุคลากร จำนวน 98 คน ผู้บริหารและคณาจารย์ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 19 คน และผู้แทนฝ่ายบริหารสิ่งแวดล้อมขององค์กรภายนอกที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมแล้ว จำนวน 2 คน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ การสังเกต และแบบสอบถาม

ผลการศึกษาในประเด็นการสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาและบุคลากร พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้เรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมในระดับปานกลาง ส่วนความคิดเห็นในการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัยได้ให้ความสำคัญอันดับหนึ่งในเรื่องการจัดการสารพิษและวัตถุดิบตรายให้มีประสิทธิภาพ อันดับสองในเรื่องควรมีมาตรการควบคุมการใช้ น้ำ ไฟฟ้าและน้ำมันเชื้อเพลิงอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ และให้ความสำคัญอันดับสามในเรื่องควรมีการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อสิ่งแวดล้อมที่ดีและเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ชุมชน ซึ่งความรู้เรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมกับความคิดเห็นในการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามที่ระดับนัยสำคัญ 99 เปอร์เซ็นต์

ผลการศึกษาในประเด็นสภาพมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โครงสร้างองค์กร และหน่วยงานต่าง ๆ พบว่ามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ประกอบด้วย 18 หน่วยงาน คือ สำนักงานอธิการบดี คณะต่าง ๆ รวม 11 คณะ โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ บัณฑิตวิทยาลัย สำนักวิจัยและพัฒนา ศูนย์คอมพิวเตอร์ โครงการจัดตั้งสถาบันทรัพยากรชายฝั่ง ศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์

ผลการศึกษาในประเด็นการหารูปแบบและแนวทางในการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่าแนวทางในการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมมี 2 แนวทาง คือ การจัดทำเฉพาะบางหน่วยงาน และการจัดทำทั้งมหาวิทยาลัย ซึ่งรูปแบบการจัดองค์กรใช้รูปแบบคณะกรรมการ ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารด้านสิ่งแวดล้อม คณะทำงาน และผู้แทนฝ่ายบริหารสิ่งแวดล้อม

รูปแบบการจัดองค์กรสำหรับการจัดทำเฉพาะบางหน่วยงาน คือ ในระดับคณะ ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารด้านสิ่งแวดล้อม โดยมีประธานคณะกรรมการคือคณบดี และคณะกรรมการคือหัวหน้าภาควิชา ส่วนคณะทำงานประกอบด้วย ประธานคณะทำงานคือรองคณบดีฝ่ายบริหาร คณะกรรมการคือหัวหน้าภาควิชา หัวหน้างาน หัวหน้าฝ่าย และผู้แทนฝ่ายบริหารสิ่งแวดล้อม คือรองคณบดีหรือผู้ช่วยคณบดีที่มีหน้าที่ดูแลด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร

สำหรับรูปแบบการจัดองค์กรสำหรับการจัดทำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารด้านสิ่งแวดล้อม โดยมีประธานคณะกรรมการคือ อธิการบดี รองประธานคือ รองอธิการบดีวิทยาเขตหาดใหญ่ และคณะกรรมการ คือ คณบดีและผู้อำนวยการส่วนคณะทำงานประกอบด้วย ประธานคณะทำงานคือรองอธิการบดีวิทยาเขตหาดใหญ่ คณะกรรมการคือรองคณบดี ตัวแทนหรือเลขานุการของหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร ผู้แทนฝ่ายบริหารสิ่งแวดล้อมคือผู้ช่วยอธิการบดี และผู้ช่วยผู้แทนฝ่ายบริหารสิ่งแวดล้อมคือผู้อำนวยการกองอาคารสถานที่

แนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสม คือ คณะกรรมการบริหารด้านสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการอนุมัติงบประมาณ อนุมัติแผนงานและโครงการการจัดการสิ่งแวดล้อม อนุมัติแผนการอบรม กำหนดนโยบาย ทำการทบทวนและแก้ไขสิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด รับผิดชอบต่อปฏิบัติการแก้ไขป้องกันและการตรวจติดตามระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

คณะทำงาน มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการวิเคราะห์ประเด็นและผลกระทบปัญหาสิ่งแวดล้อม กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย จัดทำโครงการสิ่งแวดล้อม จัดทำเอกสาร วางแผนการอบรม ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ดูแลและเตรียมพร้อมในการรองรับสถานการณ์ฉุกเฉิน และติดตามประเมินผลโครงการสิ่งแวดล้อม

ผู้แทนฝ่ายบริหารด้านสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดตั้งระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ควบคุมติดตามให้มีการนำระบบไปปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอ รายงานผลการดำเนินงานให้ผู้บริหารทราบ รวบรวมและติดตามกฎหมายและข้อกำหนดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและมลพิษให้ทันสมัยเสมอ

Thesis Title An Appropriate Approach for the Development of an Environmental
Management System (ISO 14001:1996) for Prince of Songkla University,
Hat Yai Campus

Author Miss Panyarat Maneeprom

Major Program Environmental Management

Academic Year 2002

Abstract

The main purposes of this study are: 1) to inquire the opinions of stakeholders in Prince of Songkla University (PSU) for the development of the environmental management system of the university, 2) to collect data including pollution, resource usage and to study about organizational structure of the PSU, and 3) to identify the appropriate approach for the development of an environmental management system for PSU.

The samples groups consist of 99 university students, 98 officials, 19 PSU lecturers and administrators and 2 environmental management representatives (EMRs) from two ISO 14001 certified organization. The analysis is done through the information collected from documents, interviews, observation and questionnaires.

The result of the study from students and officials' opinions show that their environmental problem knowledge was classified as medium level. The sample group suggested that the university should manage the toxic and hazardous waste as the first priority. The second priority is to control the use of water, electricity and fuel. The third priority is to develop the environmental management system (EMS). Environmental problem knowledge of the sample group has a significantly negative correlation with EMS opinion (P-value >0.01).

The structure of PSU consists of 18 departments: president's office, 11 faculties, songklanagarind hospital, graduate school; office of research and development, computer center, coastal resources institute, scientific equipment center.

The results of the study showed that there are two alternatives of the EMS development for the university. The first alternative was to develop the EMS in some potential unit. The second

alternative was to develop the EMS for the whole campus. The organization arrangement was committees that consist of the EMS committees, EMS working committees and environmental management representative (EMR).

The Organization of some potential unit is performed in faculties, consisting of the EMS committees with: the dean to act as the chairman, the head of departments as the committees. EMS working committee consists of, the administrative vice dean to act the chairman, head of department, chief of staffs as the committees and vice dean or assistant dean who take care resource usage and environment as EMR

In the organization of whole campus, the president acts as chairman, vice president of the campus was vice-chairman. The Committees consists of the deans and directors. The EMS working committees consists of vice president Hat Yai campus to acts as chairman, committees consist of vice dean, the representatives or secretaries of the departments. Assistant president also acts as EMR and the director of building and ground division as assistant EMR.

The EMS committees will be responsible for considering and giving approval to budgets, project planing, training programs, environmental policy, review and amendment CAR, checking and corrective action and environmental management system audit.

THE EMS working committee is responsible for the analysis of aspect Impact, establish objective and targets, environmental management programs, environmental management system documentation, training programs, communication, emergency preparedness and response and monitoring and measurement environmental programs.

Environmental management representative are responsible for performing the EMS in co-operation with other departments, reporting the operation to the administrators, according to the law and environmental preserving regulations.